

BESLUT

Datum

2016 -05- 1 8

Dnr

2395-16-31

2715-16-31

Aktbilaga

IFRÅGASATT YTTRANDEFRIHETSBROTT (HETS MOT FOLKGRUPP) OCH BROTT MOT YTTRANDEFRIHETSGRUNDLAGENS ORDNINGSFÖRESKRIFTER

Justitiekanslerns beslut

Justitiekanslern vidtar inte någon åtgärd med anledning av anmälningarna.

Ärendet

En anmälare har i två anmälningar hit gjort gällande att det från webbplatsen www.blueshift.nu sänds ut ett nyhetsbrev via e-post till ett stort antal mottagare såsom politiska partier och statliga myndigheter m.fl. utan att dessa har anmält något intresse för utskicken. Utskicken sker även till personer som någon gång har visat intresse för den verksamhet som bedrivs från webbplatsen.

Enligt anmälningarna sker utskicken i så stor omfattning att de får anses riktade till allmänheten på sådant sätt att yttrandefrihetsgrundlagens (YGL) bestämmelser om radioprogram är tillämpliga på meddelandena. Anmälaren gör vidare gällande att redaktionen för "radioprogrammet" står bakom webbplatsen och att denna därför omfattas av YGL genom det automatiska grundlagsskyddet för databaser enligt 1 kap. 9 § YGL. Anmälaren har ifrågasatt om de ordningsföreskrifter som gäller för grundlagsskyddade medier, bl.a. radioprogram, har upprätthållits och om yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp har begåtts genom utskicken.

Justitiekanslern har från Myndigheten för press, radio och tv inhämtat att webbplatsen www.blueshift.nu saknar utgivningsbevis.

Justitiekanslerns bedömning

Frågan i detta ärende är inledningsvis om e-postmeddelandena respektive webbplatsen omfattas av YGL:s regelverk.

Ändamålet med yttrandefrihetsregleringen i YGL är att säkerställa ett fritt meningsutbyte i samhället (1 kap. 1 § YGL). Grundlagsskyddet omfattar i enlighet med detta den kommunikation som sker till allmänheten genom

någon form av massmedium. Det är alltså enbart viss form av masskommunikation som omfattas av det längre gående skydd som grundlagen kan ge (jfr den s.k. instruktionen i 1 kap. 5 § YGL och NJA 2007 s. 805 II).

E-postmeddelanden sänds normalt sett från person till person och utgör därmed privat kommunikation som inte omfattas av den yttrandefrihetsrättsliga regleringen. Om ett e-postmeddelande har sänts till en mycket stor grupp av mottagare skulle det kunna anses vara riktat till allmänheten på ett sådant sätt att det får anses utgöra masskommunikation. Utskicken skulle då kunna omfattas av regleringen avseende radioprogram i 1 kap. 6 § YGL.

För att ett e-postmeddelande ska anses riktat till allmänheten krävs att det är riktat till vem som helst som önskar ta del av det. Den närmare innebörden av att en sändning är riktad till allmänheten är emellertid inte helt klar (jfr NJA 2003 s. 31). Frågan har diskuterats i förarbetena och har varit föremål för bedömning i tidigare beslut från Justitiekanslern och i något domstolsavgörande (SOU 1997:49 s. 171 f. och prop. 2001/02:74 s. 41, t.ex. Justitiekanslerns beslut den 24 februari 2011 i dnr 1244-11-31 samt Göta hovrätts beslut den 15 augusti 2000 i mål nr Ö 845-99). Det finns alltså inte något uttryckligt svar på frågan om vad som krävs beträffande mottagarnas antal för att en sändning ska anses vara riktad till allmänheten. Vid bedömningen bör beaktas att det i förarbetena till YGL anförts att grundlagsregleringens ändamål är att säkerställa yttrandefriheten i överföringsformer som mera typiskt kan betecknas som massmedier (prop. 1990/91:64 s. 64 f). Det är alltså massmedial användning av teknikerna som är avsedd att omfattas av grundlagsskyddet och uttrycket "riktad till allmänheten" måste tolkas mot bakgrund av detta. En ytterligare utgångspunkt får också vara att grundlagsstiftaren inte kan antas ha avsett att meddelanden av ifrågavarande slag skulle omfattas av YGL:s regelverk.

Vid en samlad bedömning av förhållandena i de nu aktuella ärendena finns det inte underlag för bedömningen att utskicken av e-post är riktade till allmänheten på ett sådant sätt att de bör jämföras med ett massmedium och därmed vara omfattade av det starkare skydd för yttrandefriheten som ett grundlagsskydd enligt YGL skulle innebära. Utredningen ger inte heller vid handen att webbplatsen www.blueshift.nu omfattas av YGL.

Någon åtgärd med anledning av anmälningarna ska därför inte vidtas från Justitiekanslerns sida.

Ärendet har föredragits av hovrättsassessorn Karin Ahlstrand Oxhamre. I ärendets beredning har även byråchefen Daniel Kjellgren deltagit.

Anna Skarhed

Exp. till

Anmälaren